

Näringsdepartementet

Promemoria Genomförande av direktivet 2014/112/EU om arbetstidens förläggning vid transporter på inre vattenvägar

---

Bakgrund

Svenska ILO-kommittén har genom remiss den 29 februari 2016 (N2015/07051/MRT) ombetts att yttra sig över Promemorian Genomförande av direktivet 2014/112/EU om arbetstidens förläggning vid transporter på inre vattenvägar.

De förslag som lämnas i promemorian syftar till att i svensk rätt genomföra rådets direktiv 2014/112/EU av den 19 december 2014 om genomförande av det europeiska avtalet om arbetstidens förläggning i vissa avseenden vid transporter på inre vattenvägar. Genomförandet föreslås ske huvudsakligen genom en ny lag, benämnd lag om arbetstid vid inlandssjöfart. Följdändringar i vissa andra lagar föreslås också. Lagen (1998:958) om vilotid för sjömän (förkortad vilotidslagen) har hittills omfattat allt fartygsarbete, oavsett vilken typ av vatten fartyget trafikerar. Genom den föreslagna lösningen kommer inte längre vilotidslagen att tillämpas på arbetstagare som arbetar på farkoster som är avsedda för och används för yrkesmässig inlandssjöfart. Det saknas en allmängiltig definition inom EU-rätten eller inom Europa i övrigt av vad begreppet inlandssjöfart innebär, men begreppet är ändå vedertaget inom EU-rätten. Typiskt sett avses den trafik som sker på inre vattenvägar till skillnad från den havsgående sjöfarten.

Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om arbetstid och arbetstidens förläggning, rast, nattarbete, skyldigheter att registrera arbetstid, rätten till hälsoundersökning samt tillsyn och sanktionsavgifter.

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

Promemorian innehåller inte någon genomgång av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner eller rekommendationer.

Det finns emellertid flera ILO-konventioner om sjömäns arbets- och levnadsförhållanden ombord, som ratificerats av Sverige och som är formellt fortsatt giltiga. Dessa har dock reviderats genom 2006 års Sjöarbetskonvention som ratificerades av Sverige 2012 (prop. 2011/12:35). Genom att ha ratificerat Sjöarbetskonvention är Sverige inte längre bunden av de tidigare konventionerna på sjöarbetsområdet. Sjöarbetskonventionen innehåller en mängd materiella bestämmelser om vitt skilda saker som t.ex. rätten till vilotid, krav på läkarintyg, rätt till anställningsavtal, krav på bostäder och mat samt bestämmelser om sjukvård och social trygghet på samma villkor som landanställda.

Det finns även ett flertal ILO-rekommendationer som rör sjömäns arbets- och levnadsförhållanden. Rekommendation nr 185 Tillsyn av sjömäns arbets- och levnadsförhållanden innehåller bestämmelser om hur inspektioner av fartyg bör organiseras och genomföras. Rekommendation nr 187 Sjömäns löner och arbetstid samt bemanningen på fartyg innehåller framförallt bestämmelser om löner men i viss mån även arbetstid.

Svenska ILO-kommitténs slutsats

Sjöarbetskonventionen är enligt artikel II punkt 1 (i) inte tillämplig på bl.a. fartyg som enbart navigeras i inlandsvatten, vatten inom eller nära skyddade farvatten, eller i områden där hamnregler gäller (s.k. inre fart). Rekommendation nr 187 gäller för havsgående fartyg. I rekommendation nr 185 anges inte uttryckligen dess tillämpningsområde. Rekommendationen antogs dock samtidigt som konvention nr 178 Tillsyn av sjömäns arbets- och levnadsförhållanden (som numera ersatts av 2006 års Sjöarbetskonvention). Tillämpningsområdet för konvention nr 178 är havsgående fartyg, vilket innebär att även rekommendationens tillämpningsområde kan antas vara havsgående fartyg. Den nya föreslagna lagen ska endast omfatta yrkesmässig inlandssjöfart. Enligt ILO-kommittén talar därför mycket för att den nyssnämnda konventionen samt rekommendationerna inte gäller för de arbetstagare som omfattas av den nya föreslagna lagen.

Det hade emellertid enligt ILO-kommittén varit önskvärt om det i promemorian hade gjorts en analys av förslagen i förhållande till nyssnämnda ILO-instrument. Det hade åtminstone varit önskvärt med en analys av varför de nyssnämnda ILO-instrumenten inte är tillämpliga.

ILO-kommittén gör dock bedömningen att förslagen i promemorian inte synes stå i strid med Sveriges åtaganden enligt någon ILO-konvention som ratificerats av Sverige.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad Stefan Hult och ledamöterna Thomas Janson, Malin Skäringer, Niklas Beckman, Amelie Berg, Oscar Ernerot och Elise-Marie Donovan.

Närvarande har även varit Hedvig Forsselius, Malin Broman Lindfors, Annette Elfborg och Desideria Åström från sekretariatet, ersättarna Anders Jonsson och Anna Gustafsson samt adjungerande Fredrik Jonsson och Atosa Anvarizadeh. Ärendet har handlagts av undertecknad sekreterare.

För Svenska ILO-kommittén

Stefan Hult
Ordförande

Malin Broman Lindfors
Sekreterare